

1. GEREKSİZ SÖZCÜK KULLANILMASI

Cümlelerin içinde gereksiz sözcük bulunması anlatım bozukluğuna yol açar.

- **Örnek:** Bu iş yerinde **yaklaşık** on beş yıl **kadar** çalıştım.
- **Açıklama:** Bu cümledeki "yaklaşık" ve "kadar" sözcükleri aynı anlama geldiği için burada gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğu vardır.

NOT: Gereksiz sözcük cümleden çıkarıldığında cümlelerin anlamında bir daralma olmaz.

Gereksiz sözcük kullanımı iki şekilde karşımıza çıkar:

a. Eş Anımlı Sözcüklerin Birlikte Kullanılması

Aynı anlama gelen sözcüklerin bir cümlede kullanılması anlatımı bozar.

1. Ablam, **henüz hâlâ** okuldan gelmedi.
2. Çok **mutlu, mesut** yaşayıp gidiyoruz.

b. Bir Sözcüğün Anlamının Başka Bir Sözcük veya Ek İçinde Bulunması

Bazı cümlelerde sözcüklerin anlamı başka bir sözcük veya ek içinde bulunabilir. Böyle cümlelerde de gereksiz sözcük kullanımından kaynaklanan anlatım bozukluğu bulunur.

1. Dün Ahmet'le **birlikte** kütüphaneye gideceğiz. ("*ile*" edatı, *birliktelik* anlamı katmıştır.)
2. Odasını **hemen toplayıverdi**. ("*toplayıverdi*" fiili zaten "*hemen*" anlamı taşımaktadır.)

2. ANLAMCA ÇELİŞEN SÖZLERİN BİRLİKTE KULLANILMASI

Birbiriyle anlamca çelişen sözcüklerin birlikte kullanılması anlatım bozukluğuna yol açar.

1. **Elbette** o da bizimle gelebilir. (*Elbette: Kesinlik / Gelebilir: İhtimal*)
2. Toplantıya **tam** elli **civarında** kişi katıldı. (*Tam: Kesinlik / Civarında: Yaklaşık*)
3. **Kuşkusuz** bu teklifi kabul **etmeyebilir**. (*Kuşkusuz: Kesinlik / Etmeyebilir: İhtimal*)
4. Yarın **kesinlikle** kar **yağabilir**. (*Kesinlikle: Kesinlik / Yağabilir: İhtimal*)

3. SÖZCÜĞÜN YANLIŞ ANLAMDA KULLANILMASI

Sözcüğün anlam bakımından cümlenin geneline uymaması anlatım bozukluğuna yol açar.

- **Örnek:** "Maçın kaybedilmesini sağladı."

- **Düzeltilme:** Olumsuz durumlar için "sağladı" değil, "**neden oldu**" veya "**yol açtı**" kullanılmalıdır.

1. Çocuğun boyu çok **büyümüş**. (Doğrusu: **uzamış**)
2. Bu işi senin **yüzünden** başardım. (Doğrusu: **sayende**)
3. Kitap fiyatları çok **pahalıydı**. (Doğrusu: **yüksekti**)
4. İki şehir arasındaki **ayrım** gittikçe artıyor. (Doğrusu: **fark**)
5. Onunla 11.01.1990 **yılında** tanıştık. (Doğrusu: **tarihinde**)

4. SÖZCÜĞÜN YANLIŞ YERDE KULLANILMASI

Sözcüğün cümledeki yerinin yanlış olması, anlamın değişmesine veya bozulmasına neden olur.

1. Bugün **çok** başım ağrıyor. (**Yanlış**) / Bugün başım **çok** ağrıyor. (**Doğru**)
2. **Yeni** okula gelmiştim ki zil çaldı. (**Yanlış**) / Okula **yeni** gelmiştim ki zil çaldı. (**Doğru**)
3. **Çok** bilgisayarla oynayınca gözleri ağrıdı. (**Yanlış**) / Bilgisayarla **çok** oynayınca gözleri ağrıdı. (**Doğru**)

5. DEYİMLERİN YANLIŞ KULLANILMASI

Deyimlerin cümlenin anlamına uygun kullanılmaması, deyim sözcüklerinin eş anlamlılarıyla değiştirilmesi veya sözcüklerin yerlerinin değiştirilmesi anlatım bozukluğuna yol açar.

1. Çalışkanlığıyla ustasının **gözüne batmayı** başardı. (Doğrusu: **gözüne girmeyi**)
2. Sevinçten **dudakları kulağına varmıştı**. (Doğrusu: **ağzı kulaklarına varmıştı**)
3. Maçta heyecandan **hop kalkıp hop oturduk..** (Doğrusu: **hop oturup hop kalktık**)

6. ANLAM BELİRSİZLİĞİ

Cümlede kişi zamirinin net bir şekilde ortaya konmaması veya gerekli yerlerde virgül kullanılmaması anlam belirsizliğine yol açar.

1. Şarkıyı çok iyi **söylediğini** duydum. (*Senin mi, onun mu?*)
2. **Kardeşini** dün akşam aradım. (*Senin kardeşini mi, onun kardeşini mi?*)
3. **Genç ağacın** altına uzandı. (*Genç bir kişi mi ağacın altına uzandı, yoksa biri "genç ağacın" altına mı uzandı?*)

7. MANTIK VE SIRALAMA HATASI

Düşüncelerin önem sırasına konulmaması veya mantık dışı ifadelerin kullanılmasıdır.

1. Değil **yemek yapmak, yumurta bile kıramaz.** (**Doğrusu:** *Değil yumurta kırmak, yemek bile yapamaz.*)
2. **Gelecek** yılı hatırladıkça hüzünlenirim. (**Hata:** *Gelecek hatırlanmaz, yaşanır veya beklenir.*)
3. Kadın yürüyemiyor hatta koşamıyordu. (**Doğrusu:** *Kadın koşamıyor hatta yürüyemiyordu.*)
4. Gelecek güzel günlere **özlem** duyuyorum. (**Hata:** *Özlem, geçmişe duyulur.*)
5. Eski muhtar seçimi yüze karşı otuz oyla kazandı. (**Doğrusu:** *Eski muhtar seçimi otuza karşı yüz oyla kazandı.*)

